

**NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI**

Konferencja jest częścią realizacji projektu *Awangarda Środkowej i Wschodniej Europy – innowacja czy naśladownictwo?*, finansowanego w ramach modułu 2.1 NPRH.

Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

w dn. **10-11 lipca 2014 r.**

zaprasza na konferencję

Awangarda i krytyka: Kraje Europy Środkowej i Wschodniej

Klaus Beekman i Jan de Vries we wstępie do książki *Avant-Garde and Criticism* słusznie zwracali przed paroma laty uwagę na dysproporcję zachodzącą między badaniami nad istotą awangardowych zjawisk a tym, w jaki sposób były one u swoich początków odbierane przez współczesnych im widzów, czytelników i obserwatorów; zwłaszcza tych, którym zawdzięczamy pisemne ślady recepcji. Doceniając siłę i znaczenie krytyki (zarówno literackiej, jak i artystycznej), uczeni ci pokazywali, do jakiego stopnia późniejsze myślenie o awangardzie jako takiej zostało ustawione przez owe pierwsze akty lektury, stosowane w nich kategoryzacje, podziały, nośne metafory, niekiedy do dziś organizujące naszą wyobraźnię. Zgadając się z trafnością takiego rozpoznania i wierząc zarazem, że warto prześledzić nie tylko języki używane przez krytyków u zarania ruchów awangardowych, ale także i te stosowane przez nich w następnych latach, chcielibyśmy zaprosić do dyskusji zogniskowanej wokół skomplikowanych powiązań łączących krytykę i awangardę w krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Zachęcamy do refleksji wychodzącej od następujących problemów:

I. Poetyki autokomentarza:

- Strategie inicjacji: rola i charakter manifestów awangardowych.
- Twórcy awangardowi jako krytycy – w jaki sposób wyjaśniali oni sztukę i literaturę eksperymentalną; zarówno jako jej czujni komentatorzy, nastawieni na egzegezę, jak i autorzy pamfletów wymierzonych w zjawiska, którym się przeciwstawiali?
- Czy w wypadku wybieranych przez nich rozwiązań można mówić o przekraczaniu tradycyjnych granic krytyki i wynalezieniu nowych form ekspresji, mających zastosowanie także w późniejszych – niekoniecznie awangardowych – projektach krytycznych?
- Jak wyglądają spisywane po latach przez twórców awangardowych „dziwne historie awangardy” – zarówno te, których przedmiotem jest głównie autobiograficzne doświadczenie autora, jak i historie całego ruchu?

II. Trudne początki (1910-1939):

- Jakie były najważniejsze metafory, przy pomocy których krytycy niezwiązani z awangardą próbowali u progu nowoczesności uchwycić jej specyfikę?
- W jaki sposób próbowano wpisać awangardę w tradycyjne rozumienie kultur narodowych? Kwestia kosmopolityzmu i lokalności awangardy.
- Jak próbowano wówczas opisać eksperyment w sztuce i literaturze? Ćwiczenia z lektury.
- Ograniczone spektrum: czego nie chciano, a czego nie potrafiono zobaczyć – pytanie o specyfikę publiczności awangardowej oraz o dostępne jej języki opisu.
- Jak myślano o relacji między awangardą a kulturą popularną?
- W jaki sposób ustawiano w krytyce międzywojennej relację między sztuką awangardową a sztuką proletariacką; jak w konsekwencji rozumiano później relację między awangardą a socrealizmem?

III. Długie trwanie awangardy (1939-?):

- Awangarda jako przedmiot ideologicznych manipulacji. W jaki sposób przedstawiano tradycję awangardową, dopasowując ją do wymogów oficjalnych dyskursów organizujących życie literackie w krajach Europy Środkowej i Wschodniej po II wojnie światowej?
- Jak krytyka w tej części Europy zareagowała na ruchy neoawangardowe i jakie miejsce wyznaczała im w polu kultury?
- Czy i w jaki sposób postrzegano awangardę jako narzędzie modernizacji: jak próbowano ją wpisać bądź dopasować do zachodnioeuropejskich projektów nowoczesności?
- Jaką rolę przyznano tradycji awangardowej w bardziej całościowych projektach krytycznych i historycznoliterackich, w których podjęto próbę jej usytuowania na tle rozwoju kultury w XX wieku; które z problemów przez nią podejmowanych okazały się najbardziej żywotne?

Na zgłoszenia wraz z krótkim abstraktem (do 2000 znaków) czekamy do **31 maja b.r.** pod adresem mailowym: konferencja.awangarda@gmail.com Planowana formuła konferencji zakłada 20-minutowe wystąpienia, połączone z rozbudowaną dyskusją nad referatami. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo wyboru zgłoszeń.

Koordynatorzy:

mgr Michalina Kmiecik

mgr Małgorzata Szumna /kierownik projektu *Awangarda Środkowej i Wschodniej Europy – innowacja czy naśladownictwo?*/

Strona projektu: www.awangarda-srodka.pl